

*Acta classis generalis, gehouden in Beilen den
7^{en} Septembris 1607.*

Daer is na gedane gebet ende anroupinge des naems Godes met gemeene stemme van den E. E. ende hoochwyse heeren JOHAN VAN WELVELDT, HARMANUS TER MAET ende den erb. HUBERTO WEINICHMAN secretarius, mits oock de bijgevoechde predigeren der lantschap Drenth thom presidem gecoren WILHELMUS JOANNIS 2), pr. tot Rolde, ende thom schribam JOANNIS DE BRUINE, pr. tot Eelde unde Rooderwoltt.

Presentes 3) wt het classis Rolde:

JOANNIS WIRICHIVS, pr. tot Zuytlaren,
WILHELMUS JOANNIS, pr. tot Rolde,
HINDERICUS STROMBERGIUS, pr. tot Anlo,
ANTONIE FREDERICE, pr. tot Roon,
EYLARDUS HUYSSMAN, pr. tot Vries,
WIBBOLDUS MONTANUS, pr. tot Peyse,
JOANNIS DE BRUINE, pr. tot Eelde unde Rowolt.

tClassis Emmen:

ALEXANDER TILLEYKYNCK, pr. tot Burgher,
BERNHARDUS STROOTHUYS, pr. tot Emmen,
WILHELMUS MARTII, pr. tot Gieten ende Gasselt,
JODOCUS REDDINCK, pr. tot Zweel,
JOANNIS ASSCHENBERCH, pr. tot Oosterhessel ende Dalen.

tClassis Meppel:

STEFFANUS NICOLAI, pr. tot Haveltt,
FOPPIUS HILARI, pr. tot Wapsterveen.

Absentes 4) wt tclassis Rolde:

BERNHARDUS JOANNIS, pr. tot Nurch.

Absentes 4) wt tclassis Emmen:

ALEERTUS DUITERI, pr. tot Roozewynckel,

1) Al deze onderteekeningen zijn eigenhandig.

2) „Joannis” er staat „Joanni”.

3) „presentes” er staat „presentis”.

4) „absentes” er staat „absentis”.

HARMANUS ZWOLENSIS, pr. to Sleen,
 JOANNIS DRECKIUS, pr. tho Coverden.
 Absentes wt tclassis Meppel:
 POTROCLUS ROMMELINCK, pr. tot Ruinen,
 GERARDUS MULAERT, pr. tot Vledder.

1. Daer is met groot leetwesen van de Ed. erentfeste unde welwyse heeren unde predigeren deser lantschap angesien, datter zooveele predigers haer hebben geabsenteertt.

Is geresolveertt, dat na dit mael sick niemant zonder erhevelijcke orsaken en zal mogen absenteren zonder verbeurt te hebben vier daelers voor den armen, die den praeses opt naeste generale classis zal invoorderen ende met raet eens ider classis, daer de absenten syn zal, rekening doen.

Syn geresommeert de resolutien van de classicale vergaderinge, die geholden sedert 1) den 23^e Martij anno 1603.

Sessio prima.

2. In saken HARMANI ZWOLENSIS staende tot Sleen, daer het classis tot Emmen bij resolutie den 5^e Septembris 1603 opgeleyt is d'ommestendicheden van zijne zake belangende den dootslach, tot Dieveren geperpetreertt, an de universiteyt tot Franicker te verwachten haere advys unde gevoelen, wadt in de bovengeschreven sake behoorde gedaen te worden, verclaren de anwesende broederen desselven classis in die sake tot noch toe niet gedaen te hebben overmits de groote oncosten, die daerop loopen konde, die sij clagen wt haren buydel tho moeten leggen. Versoucken derhalven resolutie, wat wyders in de saken gedaen sall worden.

3. Op dese sake is bij de E. erentfeste heeren undt samptlycke predigeren rijppellyck gelet ende 2) de excusie des voorss. classis in reden te bestaen, ordonneeren nochtans, dat gemelte classis de voorss. resolutie alnoch zal voldoen tegen het negeste generale classis op costen van voorss. HARMANUS, doch indien hy eenighe supsidie daertoe begeert, zal hij mogen de Ed. erentfeste hoochwijse heeren drost unde de Gedeputeerde heeren deser lantschap daerom anspreken mogen.

4. Nopende in saken EYLARDUS HUIJSMAN, pr. tho Vries, daervan gehandelt is tot Beilen den 3^e Septembris 1604 in generalen classis, wort geresolveert, datt EYLARDUS HUIJSMAN alsulcken acte zal voldoen, ende Syn Genade hant, als hem doe operlecht was, twelck hi verclaert te hebben, tegens den naesten rechtdach in collegio tho Assen an de E.

1) „sedert” er is doorgahaald „synt”.

2) „ende” is hier tusschengeplaatst en vóór „ordonneeren” uitgestrept.

erentfeste heeren drost ende Gedeputeerde sal vertoonen, die hem oock alsdan darvan acte sullen passeren, die hij zynen classis opt negeste zal vertoonen.

Hiermet sijn allen acten des classis generael, den 3^e Septembris 1604 geholden tot Beilen, geresomeert ende bijgeleytt.

5. HARMANUS JOANNIS, beroupen wesende van de gemeent tot Colderveen voor haren prediger, ende bevonden hebbende van den prediger deser lantschap, dat hi hem tegen den 14 artickel der kerckenordering verloopen heeft, is geresolveert, dat eergenoemde HARMANUS hem zal moeten laten examineeren ende eene nye beroupinge verwachten.

6. Is met meerder stemmen geordeneert, dat PAULUS ANTONI, nu ter tyt prediger tot Beilen, morgen sal inbrengen zijne getuigenisse examens ende beroup van de gemeente tot Beilen, ende dat hij oock eene propositie doen zal voor den generalen classis, opdat alsdan met hem wyders mach gehandelt worden na kerckenordering.

Sessio 2.

7. PAULUS ANTONI is erschienen ende heeft vertoont testimonio synes voorigen classis met het beroup, van den schultes, kerckvoochden ende gemeente tot Beilen ondertekent, welx van de Ed. erentfeste heren ende samptlycke broederen des synodi voor goet is erkent. Heeft oock angelovet getuigenisse van zyne gewesene gemeente tot Rouveen in continente te vertoonen. Wat angaet den 14 artickel der kerckenordering, daer hi tegen gedaen heeft, ontschuldicht hi hem, welke ontschuldiging oock is angenommen.

Is na gedane unde angehoorde propositie den eergenoemden PAULUS tot eenen prediger tot Beilen toegelaten ende voor een litmaet des classis Rolde angenommen, mits dat hi na ordening opt naestgehouden classis met egene hant ins protecol zal ondertekenen ende hem de kerckenordering met gehoorsaemhey onderwerpen.

8. Is erschienen GODFRIDUS PAULI ende heeft vertoont verscheiden schrijvent zoo vant classis Zwol ende anders. Is hem oock wyders van den praesis ende Ed. erentfeste heeren Gedeputeerde gevraget, off hy oock de h. sacramenten heeft geadministreert, voor ende aleer hi tot Gronninghe texamen versocht heeft. Heeft geantwoort: ja. Is derwegen HARMANUS JOANNIS gelyckgesteltt.

9. Is dan nu wyders door anholden van de Ed. erentfeste heren ende oock het demoedich request van WIGGER LAUWERENS als volmacht van Dingster ende Colderveen van den broederen deser versamelinghe geresolveert, dat HARMANUS JOANNIS ende GODFRIDIUS PAULI haer texamen sullen

onderwerpen, welx geschien zal op huijden over 14 dagen, wesende den 22^e deses maents Septembris tho Assen, alwaer het gansche classis van Meppel sullen gehouden wesen compareeren. Derwegen haren swacheyt undt cleen getal zullen noch wt de anderen twee classis wt een ijder twee predigeren op ergemelten dach sullen erschynen, welke met meerder stemmen zyn genomineert, te weten: wt het classis Emmen ALEXANDER TILEKINCK, pr. tot Burger, JODOCUS REDDINCK, pr. tot Sweel; wt het classis Rolde WILHELMUS JOANNIS, pr. tot Rolde, JOANNIS DE BRUINE, pr. tot Eelde undt Rooderwoltt. Zullen oock soolange, totdat het examen geendet is, van haren dienst gesuspendeert sijn. Hare berouping ende anders is van onweerden geachtet. Zullen oock eene nije berouping van de plätzen, daer sy een tytlanck gestaen hebben ofte elders, moeten verwachten, ende daerenboven oock den armen¹⁾ verbeurt hebben yder twee pontgroot, die sy sullen moeten betalen an den preses, eer met haer examen sal angevangen worden. Zullen oock de oncosten aldaer gedaen moeten dragen.

10. FRANCISCUS PONTANUS, beroupen wesende van de gemeente tot Odoren ende noch niet vollencomen geexamineert sijnde, wort hem operlegt, dat hi hem op ergemelten dach ende platze zal vervoegen om met hem ten ende te comen. Zal oock mede de alsdan gedane oncosten na quota moeten dragen. Ende off voorss. PONTANUS in examen conde bestaen, zal hem geene testimonie vergunt worden. Hy zal eerst membrum ecclesie zyn ende hem oock soolange van den predigampt onthouden.

Nadien dat de Ed. Erent. heeren ende bywesende predigeren verstaen is, dat het classis van Emmen den voorss. PONTANUS hebben toegelaten te predigen, eerdad hy een membrum ecclesi was, is derhalven van den E. E. heeren ende predigeren der voorss. versameling geresolveert, dat een yder prediger des classis zal verbeurt hebben een daler den armen wegen hare negelegentie, die sy sullen moeten tot Assen den 22^e Septembris brengen oft door de twee gecommitterde senden op pene van daervoor geexcuteert te worden.

11. Is erschienen JOANNIS HOLLE, dewelcke het classis Emmen enige getuigenisse vertoont heeft, daermet dat se tevreden sijn. Hebben hem nochtans wegen een schrappel tott een prediger niet konnen toelaten, dan hebben de sake hengeschoven op dese itzige versameling, alwaer van syne sake in bywesen de E. E. heeren ende bywesende broederen is geresolveertt, dat erg. JOANNIS van synen dienst tot Schoonebeeck sal ontsettet worden. Kan hi averst van Syne Genade onsen genadigen heeren etwas erlangen, zal hi hebben te genieten.

1) Vóór deze regels staat in margine „N.B.”

12. Is erschienen BARTOLDUS SOETVLEESCH, schoolmeister in de Ryp ende versocht, dewyle dat JOANNIS JODOCI, gewesen schoelmeister te Vries, na luyt de Ed. Erent. heeren drost ende Gedeputeerden sententie syne dienst ontsettet is, heeft angehouden, dat hy weder tho Vries mocht in den schooldienst gesettet worden, daervan hi oock van den pr. tot Vries enige toesagen heeft.

Is van den Ed. Erent. heeren Gedeputeerde ende bijgevoechde predigeren geresolveert, dat men hem een schryvent an de gemeente tot Vries zal metdeelen, ende dat hi hem op toecomenden Zondach tot Vries zal mogen vervoegen om syne gaven aldaer horen te laten. Ende wat alsdan met den pastoor, schultes, voochden ende gemeente met malcander handelen, sal hi mogen genieten.

13. Het hebben de predigeren deser lantschap angehouden om hare classicale onkosten. Is van den Ed. Erent. heren Gedeputeerden geaccordeert, dat een ider prediger alle jare sal genieten van sijne kerckvoochden vier daler, ten ware datt de kerckvoochden konde bewysen, dat se met haren pr. wegen de voorss. onkosten anders waren geaccordeert. Des sullen sick altyt alle predigeren na luyt de kerckenordering op alle verordende classicale vergaderingen presenteren. Wel daerentegen doet, zullen de broederen des classis na luyt de kerckenordering met hem voortvaren.

14. Zooveel angaet dat sich enige predigeren beclagen hare classicale onkosten niet ontfangen te hebben, beloven de Ed. Erent. heeren, dat se de clageren willen hanthaven, daer sij toe gerechtiget sijn.

Gravamina des classis Emmen.

15. Alsoo den pr. tot Rooswynckel van synen classis is angeclaget, dat hi buyten consent des classis op een contrarie off de religie suspect platze heeft geprediget, als hi oock bekend, wort by den Ed. Erentfeste heeren unde de bywesende broederen geordeneert, dat het classis met ernst zal informatie nemen, off hi oock tegen de kerckenordering gedaen heeft. Zoo zulcx geschiet is, zal met hem na de kerckenordering gehandelt worden. Het sal telassis in den tyt van een maent na dato deses an de Ed. Erent. heeren in den collegio genouchsame informatie inbrengen.

Gravamina des classis Rolde.

16. Den pr. tot Vries ende Rolde sijnt angeclaget wegen tcoupeleeren van enige persoonen. Hebben voor de Ed. Erent. heeren ende samptlycke predigeren een groot leetwesen betoont unde oock ontschuldige van ingnorantie. Is het haer derhalven voor ditmael van den Ed. Erent. heeren ende samptlycken predigeren vergeven. Syn nochtans van de Ed. Erent. ende bywesende broederen vermaent van sulcke een overtreet te wachten.

By mangel van dien zal men met haer na luyt de kerckenordeninge procederen.

17. Het hebben de samptlycke predigeren deser versameling geclaget over de groote misbruycken, die hier in deser lantschap geschien wegen tappen onder de predige, het slanen in der kereke wanneer eluyden worden gecopuleert, van de verachtijnghe der kynderdoope, cloottschieten op de kerchoven, het vijdelspelen, wanneer bruydegom ende bruyt in de kereke gaen, ende ander misbruycken, soo in deser lantschap noch in zwange gaen. Versoucken derhalven gansch demoedichlick dat sulcke onordening metten spoedichsten mocht afgeschaffet worden.

Is van den Ed. Erent. heeren geresolveert, dat de predigeren, sools huyden over 14 dagen te Assen zullen erschijnen, een request an de Ed. Erent. heeren sullen overgeven, soo beloven de Ed. Erent. heeren, dat se de predigeren deser lantschap willen hanthaven ende den Ed. Erent. heeren drost door schrijvent oft anders vermanen, dat zodane misbruycken mochten affgeschaffet worden.

18. Alsoo de Ed. Ehrent. heeren ende samptlycke prediger gehooft ende oock gesien hebben de groote onordenheit JAN KREMER, een tytlanck gewesen schoolmeister tot Beilen, wegen sijne dronckenschap undt anders, is geresolveert van de Ed. Erent. heeren undt samptlycken predigeren, dat hi sick dadelyck der kercken ende schooldienst zal ontholden, hen soolange dat beterschap van hem gespeurt wort, ende oock als ander schoolmeister de religion conform is, een litmaet der kercken ende oock de kerckenordening heft volgedaen.

Aldus gedaen in bywesen van de Ed. Erent. heeren Gedeputeerde ende gecommiteerde ende oock de bygewesen predigern deser lantschap op dato voorss.

HERMANNUS THER MAETH.

HUBERTUS WEYNICHMAN, secretaris.

VUILHELMUS JOANNIS, verbi Dei minister in Rolda, praeses pro temp.

JOANNIS DE BRUINE, predicant tot Eelde undt Rooderwoltt pro temp. scriba.

EILARDUS HUISMAN, pastor to Vrees.

JOHANNES WIRICHUS, verbi minister in Suitlaren.

HENR. STROMBERGH, p. tot Anloe.

FOPPIUS HILLARIJ, pastor tot Wapsterveen.

ALEXANDER TIJLEKINGIUS, pastor in Borger.

JOHANNES AB ASSCHEBERCH, pastor in Osterhesselen et Dalen.

PAULUS ANTHONIJ, prediger des h. evangeli in Beijlen.

WIBBOLDUS MONTANUS, minister verbi divini in Peisa.

BERNHARDUS STROITHUSIUS, pastor in Emmen.

JUDOCUS REDDINCK, pastor in Zweeele.

ANTONIUS FREDRICI, pastor in Roen.

WILHELMUS MARCI, pastor in Gasselt und Geeten 1).
